

Ruggenprik of lumbaalpunctie

Neurologie

Ruggenprik of lumbaalpunctie

Een lumbaalpunctie is een onderzoek waarbij wat hersenvocht (liquor) uit het lichaam gehaald wordt. Liquor is het vocht dat de hersenen en het ruggenmerg omspoelt. Bij sommige ziekten verandert dat vocht van samenstelling. Bij het stellen van de diagnose kan het daarom nodig zijn de liquor te onderzoeken in het laboratorium.

Onder aan het ruggenmerg bij de lendenwervels is een soort holte met liquor. Om wat vocht af te nemen prikt de arts tussen uw lendenwervels in de rug. Bij dit onderzoek wordt dus niet in het ruggenmerg zelf geprikt. Voor een lumbaalpunctie zijn geen speciale voorbereidingen nodig.

U kunt tevoren gewoon eten en drinken. Als u bloedverdünnende medicijnen gebruikt, moet u dit van tevoren doorgeven aan de arts. Dan zouden er bij een punctie (na)bloedingen kunnen ontstaan.

Procedure

Bij een lumbaalpunctie neemt u tijdens het onderzoek plaats op een onderzoekstafel. Meestal moet u op uw zij liggen maar soms kunt u rechtop op de tafel zitten.

U moet uw knieën zo ver mogelijk optrekken, het hoofd naar de knieën brengen en uw rug zo bol mogelijk maken. De arts bepaalt vervolgens de plaats waar hij of zij gaat prikken en zet hier bijvoorbeeld met een pen een stipje. De plaats waar wordt geprikt zit in het onderste deel van de rug. Vervolgens wordt de huid gedesinfecteerd en brengt de arts een dunne naald in. De naald moet precies ingebracht worden tot in de holte waar het vocht zit en dat is soms even 'zoeken'. Meestal is alleen de prik door de huid wat pijnlijk, zoals bij het afnemen van bloed. Door uw rug zo bol mogelijk te maken en te ontspannen, wordt de kans vergroot dat de naald meteen goed zit en u geen extra pijn hebt. Van het wegnemen van het vocht zelf voelt u niets.

Als de arts ook de druk van de liquor moet bepalen, vindt het onderzoek altijd liggend plaats. U moet daarvoor een tijdje in dezelfde houding blijven liggen en uw hoofd van achter naar voren bewegen. Na het onderzoek wordt de naald verwijderd en op de plaats waar geprikt is een pleister geplakt.

Na de lumbaalpunctie

Na een lumbaalpunctie moet u een uur plat blijven liggen. Het is daarom misschien prettig als er iemand met u mee komt naar het onderzoek. Tijdens het uur dat u plat moet blijven liggen komt een verpleegkundige regelmatig vragen hoe het met u gaat en geeft u wat te drinken. Na dat uur mag u langzaam overeind komen. Als u zich goed voelt mag u naar huis.

U kunt na het onderzoek beter niet zelf autorijden, fietsen of met het openbaar vervoer gaan, omdat u last kunt krijgen van hoofdpijn of misselijkheid. Deze klachten kunnen tot twee weken na het onderzoek opkomen en ze verdwijnen als u plat op uw rug gaat liggen.

Als deze klachten optreden moet u een aantal dagen bedrust houden en veel drinken. U kunt zelf proberen of de hoofdpijn weg blijft wanneer u rechtop gaat staan. Komt de hoofdpijn terug, dan moet u nog een dag langer bedrust houden. Bij hoofdpijn mag u zonodig Paracetamol nemen. Blijven de klachten langer dan een week aanhouden, of krijgt u koorts, dan moet u contact opnemen met de

- **poli neurologie Hoorn Tel: 0229-257827**
- **poli neurologie Purmerend: 0299-457590**

Het is verstandig om op de dag van de punctie geen zware inspanningen te verrichten of te gaan werken. Bedrust is alleen nodig als u hoofdpijn heeft. Ook de paar dagen na de punctie kunt u het beste rustig aan doen en niet te veel bukken en tillen. Napijn op de prikplaats komt zelden voor.

Risico's en complicaties bij lumbaalpunctie

Doorgaans verloopt een lumbaalpunctie zonder complicaties.

Wel kan de arts tijdens de punctie soms een zenuw raken. U voelt dan een soort elektrische schok of pijscheut in het been. Dit is even pijnlijk maar niet gevaarlijk. Eén op de vijftientig mensen kan na het onderzoek last krijgen van hoofdpijn, die over gaat als u plat op uw rug gaat liggen. Deze hoofdpijn is lastig maar ook niet gevaarlijk. Het komt doordat er nog wat vocht uit het prikgaatje weglekt, maar dat gaatje gaat vanzelf dicht.

Locatie Enkhuizen

Molenweg 9b
1601 SR Enkhuizen
T. 0228 312 345

Locatie Hoorn

Maelsonstraat 3
1624 NP Hoorn
T. 0229 257 257

Locatie Purmerend

Waterlandlaan 250
1441 RN Purmerend
T. 0299 457 457

Locatie Volendam

Heideweg 1b
1132 DA Volendam
T. 0229 257 500

Postbus 600, 1620 AR Hoorn

www.dijklander.nl
info@dijklander.nl

FLD-00630-NL 09-12-2020